

Inhoudsopgave:

- 1. Overgang naar aanwijzing van certificerende instellingen op basis van accreditatie**
- 2. Invoering persoonsregistratie**
- 3. Versoepeling voorwaarden voor uitbesteding bij certificatie onder accreditatie**
- 4. Invoering nieuw geharmoniseerd schema voor duikers**
- 5. Overgangsregeling duikploegleiders bij de brandweer**
- 6. Productregelgeving: schema's moeten voldoen aan accreditatie-eisen**
- 7. Nuttige verwijzingen op internet**

1. Overgang naar aanwijzing van certificerende instellingen op basis van accreditatie

Op 1 januari 2018 is de aanpassing van het Arbeidsomstandighedenbesluit in werking getreden die regelt dat certificerende instellingen voortaan alleen zullen worden aangewezen op basis van een accreditatie door de Raad voor Accreditatie (RvA). Deze wijziging is gepubliceerd in het [Staatsblad 487](#) van 2017.

De nieuwe regels zijn van toepassing voor certificerende instellingen die certificaten willen blijven afgeven voor:

- Arbodiensten;
- Arbeidshygiënist, Arbeids- en Organisatiedeskundigen en Hogere Veiligheidskundigen;
- Duikers, duikmedisch begeleiders en duikploegleiders;
- Asbestverwijderingsbedrijven en asbestinventarisatiebedrijven,
- Deskundig Toezichthouders Asbestverwijdering (DTA) en Deskundig Asbestverwijderaar (DAV 1 en DAV 2); en
- Bedrijven die niet-ontpofte oorlogsresten opsporen (voorheen OCE genoemd).

Met het oog op de overgang van “beoordelen” naar “accreditatie” is een traject uitgezet met een aantal stappen. De eerste stap is dat een beheerstichting/schemabeheerder ervoor moeten zorgen dat zij een schema oplevert waarmee een certificerende instelling bij toepassing ervan aan de toepasselijke geharmoniseerde normalisatienorm voor accreditatie (hierna accreditatienorm genoemd) kan voldoen. In de zomer van 2017 zijn de meeste certificatieschema's door de beheerstichtingen ter evaluatie voorgelegd aan de RvA. In alle gevallen heeft dit geleid tot de vaststelling van tekortkomingen. In sommige gevallen betrof dat essentiële tekortkomingen en in andere gevallen minder vergaande tekortkomingen. Voor alle ingediende schema's heeft de RvA toelichtende bijeenkomsten belegd. Vervolgens zijn beheerstichtingen aan de gang gegaan om deze tekortkomingen op te lossen. Voor een aantal schema's is ook al een tweede beoordeling door de RvA uitgevoerd.

Volgens het eerder bedoelde tijdschema was het de bedoeling dat op 1 juli 2018 de certificatieschema's gereed zouden zijn en zouden zijn gepubliceerd in de Staatscourant. De certificerende instellingen zouden dan uiterlijk 1 juli 2018 hun accreditatie-aanvraag bij de RvA indienen.

Om uiteenlopende redenen zullen de certificatieschema's op 1 juli 2018 niet gereed en gepubliceerd zijn. Wel zijn flinke vorderingen gemaakt, die overigens verschillen per beheerstichting. Over het algemeen blijkt dat

beheerstichtingen het meest moeite hebben om de persoonscertificatieschema's te laten voldoen aan de eisen uit de NEN-EN-ISO/IEC 17024:2012.

Alle beheerstichtingen wordt aangeraden, voor zover nog noodzakelijk, alle mogelijke spoed te blijven betrachten bij het afronden van hun certificatieschema's.

Enkele certificatieschema's zijn inmiddels zo ver afgerond dat zij spoedig kunnen worden opgestuurd aan de Inspectie SZW voor een Uitvoerbaarheids- en Handhaafbaarheidstoets (m.n. het certificatieschema asbest proces en het certificatieschema arbodiensten).

Het ministerie van SZW heeft inmiddels voorbereidingen getroffen voor de wijzigingen in de Arbeidsomstandighedenregeling waarmee de certificatieverplichtingen op de diverse werkvelden zullen worden verbonden met de certificatie-eisen in de nieuwe certificatie-schema's. De Arbeidsomstandighedenregeling zal een verwijzing gaan bevatten naar de schema's die door de minister van SZW worden gepubliceerd in de Staatscourant.

Het ministerie van SZW heeft met de RvA afgesproken dat wanneer een certificatieschema zo goed als afgerond is, de betreffende certificerende instellingen met zo'n certificatieschema hun aanvraagproces voor de accreditatie kunnen starten. Het ministerie van SZW zal certificerende instellingen benaderen wanneer het moment daarvoor rijp is.

Alle certificerende instellingen wordt aangeraden om zich al te prepareren op het aanvragen van een accreditatie. Voor het aanvragen van een accreditatie dienen certificerende instellingen gebruik te maken van formulieren die zijn te vinden op de website van de RvA. Deze formulieren verschillen naar gelang welke norm voor accreditatie toepasselijk is. Bij hun accreditatie-aanvragen dienen certificerende instellingen diverse documenten te voegen. Die kunnen ook betrekking hebben op de organisatie van de certificerende instellingen en hun processen. Certificerende instellingen dienen voordat zij hun accreditatie aanvragen ervoor te zorgen dat hun organisatie en processen voldoen aan de eisen en, zo dat nodig is, dat daarvoor de nodige documentatie is opgesteld.

2. Invoering persoonsregistratie

De verplichting te beschikken over een certificaat voor kraanmachinisten, schietmeesters/springmeesters, professioneel vuurwerkdeskundigen, duikerartsen en gasdeskundigen tankschepen zal worden omgezet naar de verplichting te zijn geregistreerd in een bepaald register. De eisen aan specifieke deskundigen in bedrijven die niet-ontpofte oorlogsresten opsporen zullen ook in een persoonsregistratieregeling worden ondergebracht.

Een wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit dat hiervoor de grondslagen biedt is in concept gereed en is op 4 juni 2018 voor consultatie beschikbaar gesteld (www.internetconsultatie.nl). Deze internetconsultatie loopt tot 9 juli 2018.

Het concept voor de wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit is ook direct aan een aantal nauw betrokken partijen voor commentaar voorgelegd.

Het streven is er op gericht dat wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit op 1 januari 2019 van kracht wordt.

In alle gevallen zal de minister van SZW zelf verantwoordelijk zijn voor de ingestelde persoonsregisters. Alle te stellen registratie-eisen zullen dus worden ondergebracht in de Arbeidsomstandighedenregeling. Dit is een noodzakelijk gevolg van het feit dat het instrument persoonsregistratie niet voorkomt in de Arbeidsomstandighedenwet. Aan betrokken maatschappelijke partijen zal advies worden gevraagd over

deze eisen. In een aantal gevallen zullen die tot op zekere hoogte kunnen aansluiten bij certificatie-eisen die voorheen hebben golden.

De uitvoering van het beheer van het persoonsregister zal met behulp van mandaatregelingen worden uitbesteed aan andere organisaties, zoals VOMES en TCVT-RA. Deze voeren dan de registratie activiteiten uit in naam van de minister, die de volle verantwoordelijkheid blijft dragen.

Nu de wijziging van het Arbeidsomstandighedenbesluit in concept gereed is, zal in overleg met de betrokken partijen worden gewerkt aan de nadere invulling van registratieschema's, mandaatregelingen voor registratie-instellingen en nadere overeenkomsten tussen het ministerie van SZW en registratie-instellingen.

3. Versoepeling voorwaarden voor uitbesteding bij certificatie onder accreditatie

In het Arbeidsomstandighedenbesluit zijn in de criteria voor aanwijzing van certificerende instellingen in paragraaf 1 van afdeling 1A (certificatie) van hoofdstuk 1 van het Arbobesluit criteria voor uitbesteding opgenomen. Deze zijn ontleend aan de gelijksoortige bepalingen in een aantal warenwetbesluiten, zoals het Warenwetbesluit liften 2016. In deze warenwetbesluiten is (in verband met implementatie van de betreffende Europese richtlijnen) bepaald dat aangewezen instellingen conformiteitsbeoordelingstaken alleen met instemming van een klant mogen uitbesteden of door een dochteronderneming mogen laten verrichten. Wanneer die instemming niet gegeven wordt, moet de conformiteitsbeoordelingsinstantie alle conformiteitsbeoordelingstaken zelf kunnen verrichten. Op basis van het Arbobesluit heeft een aangewezen instelling zelf de bevoegdheid om te beslissen of zij taken wil uitbesteden aan een onderaannemer of laten uitvoeren door een dochteronderneming. De aangewezen certificerende instellingen zullen vanwege de verplichting een passende accreditatie te hebben, moeten voldoen aan de randvoorwaarden die de accreditatienormen voor uitbesteding bevatten. De voor het Arboterrein relevante accreditatienormen bevatten allemaal bepalingen over de eisen die in geval van uitbesteding aan of uitvoering door een andere partij moeten gelden. Daarmee wordt voldoende geborgd dat in die situaties de aangewezen instelling altijd de volledige eindverantwoordelijkheid behoudt (zie ook artikel 1.5c, tweede lid) en door middel van overeenkomsten met de onderaannemer of dochteronderneming ervoor moet zorgen dat onder meer de vereiste onafhankelijkheid, onpartijdigheid (zie ook artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel d) en deskundigheid geborgd blijft.

Zo kan bijvoorbeeld bij persoonscertificatie een aangewezen instelling ervoor kiezen de examinering uit te laten voeren door een exameninstelling waarmee de aangewezen instelling daarvoor een overeenkomst afsluit. De overeenkomst moet er dan onder meer in voorzien dat de examenruimtes van de exameninstelling voldoen aan de eisen uit de accreditatienorm. Onder die voorwaarde hoeft de aangewezen instelling niet zelf over dergelijke examenruimtes te beschikken.

De verplichte accreditatie van aangewezen instellingen bevat alle benodigde randvoorwaarden voor uitbesteding. Omdat artikel 1.5b, eerste lid, onderdeel f, ten onrechte de indruk zou kunnen wekken dat een aangewezen instelling zelf altijd ook over alle faciliteiten moet beschikken wordt deze bepaling geschrapt. De tekst van artikel 1.5c, eerste lid, wordt aangepast omdat het niet nodig is dat onderaannemers en dochterondernemingen aan alle eisen moeten voldoen die voor de aangewezen instelling zelf gelden. Daarom kan deze bepaling beperkt worden tot de plicht om bij uitbesteding daarvan melding te maken bij de minister. Deze wijziging zijn onderdeel van een verzamelbesluit dat naar verwachting op 1 januari 2019 in werking zal treden.

4. Invoering nieuw geharmoniseerd schema voor duikers

Op dit moment bevat de Arbeidsomstandighedenregeling een certificatieschema voor brandweerdikers en een certificatieschema voor gewone duikers. In het certificatieschema voor brandweerdikers is geen categorie voor SSE duiken (ademlucht via slangen vanaf de wal aangevoerd) opgenomen. De beheerstichting SWOD heeft beide schema's in elkaar geschoven en gemoderniseerd. Hierdoor wordt ook SSE duiken voor de brandweer mogelijk. Het nieuwe schema, dat nog onder het regime van beoordelingen door de RvA wordt ingevoerd, treedt op 1 oktober in werking.

5. Overgangsregeling duikploegleiders bij de brandweer

Ook al kunnen brandweerdikers per 1 oktober een certificaat aanvragen voor de categorie SSE duiken, dan nog is het zo dat een volledige duikploeg pas met SSE duiken aan de slag kan als er ook duikploegleiders met een certificaat voor deze categorie zijn. Op dit moment bestaat er nog geen certificatieschema waarmee dergelijke certificaten afgegeven kunnen worden. Dat is wel in ontwikkeling, maar pas beschikbaar als het schema dat onder accreditatie uitgevoerd kan worden, gepubliceerd is. Om die brandweerregio's die al met SSE duiken aan de slag willen op verantwoorde wijze tegemoet te komen is een tijdelijke overgangsregeling in de maak die er voor kan zorgen dat per 1 oktober duikploegleiders met een geldig certificaat duikploegleider bij de brandweer (categorie A2), die tevens het certificaat duiker voor categorie SSE duiken heeft, in de gelegenheid te stellen daarmee ook het certificaat duikploegleider SSE duiken bij de brandweer te bemachtigen. De overgangsregeling dient 2 jaar te gelden en de daarmee verkregen certificaten vervallen ook na 2 jaar. Op dat moment dienen de betreffende brandweerkorpsen duikploegleiders te hebben opgeleid die een certificaat duikploegleider voor SSE duiken hebben tegen de dan geldende certificatie eisen. Op het moment dat deze nieuwsbrief wordt opgesteld is nog niet bekend of de Inspectie SZW zich kan vinden in de opzet van deze overgangsregeling.

6. Productregelgeving: schema's moeten voldoen aan accreditatie-eisen

NL-conformiteitsbeoordelingsinstanties dienen hun schema's in lijn te brengen met de accreditatie-eisen. In 2016 zijn de gestelde eisen aan NL-conformiteitsbeoordelingsinstanties (hierna: NL-CBI's) die door de minister van SZW zijn aangewezen in lijn gebracht met de Europese eisen voor EU-conformiteitsbeoordelingsinstanties.

Bovendien is bepaald dat als er meerdere NL-CBI's zijn aangewezen voor eenzelfde werkveld zij een schemabeheerder aanwijzen voor het opstellen, onderhouden en publiekelijk en kosteloos toegankelijk maken van een gezamenlijk schema, dat onverkort door hen wordt gebruikt.

De schema's die als bijlagen bij de betreffende warenwetregeling waren opgenomen zijn in 2016 ingetrokken.

De SZW-beoordeling is komen te vervallen. NL-CBI's die in aanmerking wensen te komen voor een aanwijzing moeten in beginsel een toepasselijke accreditatie overleggen. De regelgeving biedt een mogelijkheid voor het geval er voor een NL-conformiteitsbeoordelingsinstantie geen mogelijkheden zijn om een bewijs van accreditatie te overleggen. Het is aan de Inspectie SZW, als aanwijzende autoriteit, om te beoordelen of er motieven zijn om dit pad te volgen.

Gevolg:

NL-CBI's zijn verantwoordelijk voor een nieuwe schema die de toets tegen de toepasselijke geharmoniseerde normalisatienorm voor accreditatie met goed gevolg doorstaat.

De inmiddels ingetrokken schema's gaven invulling aan de punten waarop een arbeidsmiddel in de gebruiksfase op diende te worden beoordeeld. De ingetrokken schema's zijn als bevroren schema's door

de schemabeheerders gepubliceerd. In de bevroren schema's werden niet alle vervaardigingsvoorschriften benoemd, omdat een aantal van die vervaardigingsvoorschriften werden beschouwd als onveranderlijk. Dit was in de schema's niet verder toegelicht.

De Raad voor Accreditatie wijst terecht op dat deze omissie. Daarmee is een bevroren schema nog te gebruiken als uitgangspunt voor een nieuw schema, maar de omissie noopt wel tot aanvulling om te voldoen aan de toepasselijke accreditatie-eisen.

In beginsel moeten alle vervaardigingsvoorschriften in de keuring worden meegenomen. Waar zaken als onveranderlijk zijn te duiden, kan in het schema gemotiveerd worden aangegeven waarom deze punten in de keuring alsnog buiten beschouwing kunnen blijven.

Inmiddels begint de tijd te dringen voor de NL-CBI's die wettelijke verplichte conformiteitsbeoordelingen uitvoeren aan producten/arbeidsmiddelen in de gebruiksfase. Zij moeten per 1-1-2020 allemaal zijn geaccrediteerd om voor een aanwijzing in aanmerking te kunnen komen. Met inachtneming van de doorlooptijd voor accreditatie moet in de tweede helft van 2018 een geaccepteerd schema voor accreditatie waarin de eerder genoemde omissies zijn ondervangen, beschikbaar zijn.

7. Nuttige verwijzingen op internet

Hieronder volgen enkele websites die voor u nuttig kunnen zijn:

- [Arboportaal](#): onderdeel [certificatie](#), [persoonsregistratie](#), [conformiteitsbeoordelingen](#);
- [Door SZW aangewezen instellingen](#) en [werkvelden met verplichte certificatie of keuringen \(conformiteitsbeoordelingen\)](#). De Inspectie SZW houdt deze lijsten actueel;
- [Indienen aanvraag](#) voor een instelling om door de minister te worden aangewezen;
- [NANDO](#): de aangemelde conformiteitsbeoordelingsinstanties (zogenaamde notified bodies, user inspectorates, registered third party organisations (RTPO));
- En verder de [RvA](#), het [NEN](#) (Nederlands Normalisatie-instituut) en de [NVCi](#) (Nederlandse Vereniging certificatie instellingen).

Colofon

Juni 2018 | nummer 1

Aanmelden: nieuwsbriefcertificatie@minszw.nl

Informatiebulletin | Certificatiestelsel arbeidsomstandigheden | www.arboportaal.nl/onderwerpen/certificatie